

реалізації, щоб не допустити подальшого зниження інтегрального коефіцієнту до величини, меншої три. Мова йде про відновлення природного – натурального (органічного) агровиробництва без застосування шкідливих хімічних, ГМО-технологій, біотехнологій, нанотехнологій, які загрожують репродуктивній функції людського організму, сприяють забрудненню нашого середовища – біосфери, захворюванням, старості, передчасній смерті. Отже наше майбутнє – за органічним (натуральним – природним) господарством.

Список використаних джерел:

1. Рибалка О. В. Розробка механізмів запобігання загрозам банкрутства / О. В. Рибалка // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2005. – Вип. 209. – Т. II. – С. 399–404.
2. Тімар І. В. Особливості формування системи ризик менеджменту на підприємствах будівельної галузі / І. В. Тімар, А. В. Коваленко // Науковий вісник НГУ. – 2011. – С. 104–106.
3. Тімар І. В. Ризик менеджмент в антикризовому управлінні підприємством будівельної галузі / І. В. Тімар // Мировая экономика XX века: современные тенденции и перспективы развития : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. – Львівська економічна фундація. – 2011. – С. 71–73.

Маріняк Ю. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

В умовах перманентних змін зовнішнього середовища та посилення конкуренції на товарних ринках перед менеджментом підприємства постає актуальне і складне питання забезпечення його сталого розвитку у довгостроковій перспективі. Ефективним інструментом вирішення цього завдання є стратегія інноваційного розвитку шляхом диверсифікації виробництва – видів економічної діяльності, номенклатури і асортименту продукції, операційної діяльності та організаційних змін.

Здійснення диверсифікації виробництва вимагає розв'язання важливих наукових завдань – дослідження і прогнозування кон'юнктури товарного ринку та тенденцій зміни бізнес-середовища, розроблення ефективних стратегій інноваційного розвитку, оцінювання потенціалу (технічного, ресурсного, інтелектуального) диверсифікації, встановлення рівня ризику в умовах часткової інформаційної визначеності, розроблення дієвих інструментів диверсифікації тощо.

Основні положення теорії диверсифікації, які викладені у працях науковців можна можна сформулювати так:

1. Диверсифікація є інноваційним процесом, що спрямований на досягнення загальних, стратегічних і тактичних цілей розвитку підприємства шляхом реалізації обраних стратегій (активних, пасивних, адаптивних, упереджуваних).

2. Диверсифікація є оберненим процесом до спеціалізації, здійснення якого супроводжується зовнішніми і внутрішніми змінами. Стратегії диверсифікації можуть охоплювати: упорядкування (розширення, звуження) видів економічної діяльності підприємств, оптимізація (оновлення, розширення, вилучення) номенклатури і асортименту продукції, удосконалення операційної діяльності (оновлення техніки, використання нових видів матеріальних та енергетичних ресурсів тощо), впровадження нових високоефективних технологій, організаційні перетворення, зміну ринків збуту, удосконалення системи менеджменту і т.д.

3. Диверсифікація забезпечує стійкі значення параметрів соціально-економічного розвитку підприємств в умовах підвищеної мінливості зовнішнього середовища, часткової чи повної інформаційної невизначеності за рахунок зниження ризиків їх виробничо-господарської діяльності та підвищення конкурентоспроможності.

4. Диверсифікація відбувається в умовах обмеженості ресурсного забезпечення, вимагає залучення необхідних інвестицій, а її рівень визначається потенціалом розвитку підприємства.

Мета диверсифікації повинна бути комплементарною до мети інноваційного розвитку підприємства і полягати у досягненні максимального прибутку (чистого доходу) за обмежених витрат на диверсифікацію виробництва (за допустимого рівня ризику).

Досліджувати диверсифікацію можна через взаємодію ринку і товару, співвідношення ризику, характерного для зовнішнього середовища господарювання, і невизначеності, результативності, що є притаманними стратегії [2]. Якщо порівнювати діяльність вузькоспеціалізованих підприємств і підприємств із значною кількістю видів господарської діяльності, то останні мають більше

шансів зберегти стабільний стан напрямів діяльності в умовах впливу нестабільності ринкових умов господарювання [3].

Крім того, впровадження нових та розвиток діючих видів виробництва спричиняють зміни стану внутрішнього середовища суб'єкта господарювання, який описується технічними, технологічними, організаційними, управлінськими, маркетинговими, фінансовими, соціальними параметрами.

Бізнес-напрями, виробничі потужності, види продукції диверсифікованих підприємств можуть належати до єдиного ринку або технології. Результативність диверсифікації, що спрямована на єдиний ринок, можна досягнути за умови відповідності кожного напрямку діяльності підприємства його загально-визначеній стратегії, структурі, місії. Однак, кожний бізнес-напрямок повинен мати чітко визначені плани розвитку, стратегії, цілі. Успіх диверсифікації, що базується на єдиній технології, є можливим при дотриманні таких положень: конкретність (знання, навички), особливість (отримана продукція має бути конкурентною, відрізнитись особливими ознаками), центральність (важливе місце у виробництві нового товару) технології, а також орієнтування на загальну стратегію підприємства. Коректне поєднання бізнес-напрямів відіграє важливу роль для конкурентної переваги підприємства. Тобто, при виборі напрямів діяльності необхідно звертати увагу на їх сумісність, взаєморозвиток, оптимізованість зусиль [1].

Список використаних джерел:

1. Цогла О. О. Становлення диверсифікаційних процесів у діяльності підприємств / О. О. Цогла // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №7. – С. 147–151.
2. Брінь П. В. Диверсифікація господарської діяльності підприємств / П. В. Брінь, Л. О. Переходова // Вісник «ХП». Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – 2013. – №69 (1042). – С. 172–175.
3. Скоробогатов М. М. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах / М. М. Скоробогатов, О. І. Кудерубова // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – №3 (25). – С. 18–21.
4. Цогла О. О. Формування конкурентних переваг підприємства шляхом диверсифікації його діяльності / О. О. Цогла // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №4. – С. 109–115.